

ELEKES ISTVÁN

Magyar- történelem osztatlan tanári
 Osztatlan, 7. félév
 Szegedi Tudományegyetem
 Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

Témavezetők:

Prof. Dr. Hansági Ágnes
 egyetemi tanár, SZTE BTK

Dr. Balogh Gergő
 egyetemi adjunktus, SZTE BTK

„MÉRHETŐ-E HOSSZAKKAL A VERS?” A HOSSZÚVERS MŰFAJTÖRTÉNETÉNEK KEZDETEI A 20. SZÁZADI MAGYARORSZÁGON

Kulcsszavak: *hosszúvers; Tandori; Szép Ernő; Karinthy Frigyes; félhosszú vers*

A hosszúvers története, irodalmi kommunikációs szabályrendjeinek változása és megítélése a magyar irodalomtudomány egyik keveset kutatott kérdése. A hosszúvers fogalma a hazai irodalmi közbeszédben az 1980-as évek fordulóján jelent meg. Mivel nem áll rendelkezésünkre olyan elméleti keret, amely segítené ezeknek a verseknek a tanulmányozását, ezért dolgozatomban Tandori Dezső olvasónaplóját hívtam segítségül.

Dolgozatom három célt jelölt ki. Az egyik, hogy a magyarországi hosszúversekről szóló szakirodalmat feltárja, ezáltal megnyitva az utat a hosszúversek szisztematikus líra- és poétikatörténeti, elméleti vizsgálata, a hosszúvers műfajiságára irányuló kérdések mérlegelése előtt. A másik a hosszúversek műfaji besorolhatóságát, az egyéb lírai műfajokhoz viszonyított műfaji távolságának meghatározását segítő szempontrendszer felállítása, ezáltal a szövegkorpusz egyes elemeinek bemutatása, elemzése. A harmadik cél pedig a 20. századi magyar hosszúvers-hagyomány kezdeteinek bemutatása.

A magyar hosszúvers-hagyomány szisztematikus feltárása a kutatás későbbi céljai között szerepel. Ezért választottam ki a Tandori által felvázolt szövegkorpusz két szerzőjét. Szép Ernő Magányos éjszakai csavargás című versét részletesen elemzem, míg Karinthy Frigyes hosszúverse, a Számadás a tálentomról a lehetséges vizsgálati szempontok számbavételét tette lehetővé. A két költő egy-egy versét az olvasónaplóban felvázolt és általam kiegészített elméleti kereten és szempontrendszeren keresztül elemzem.

A dolgozatban részletesen elemzem Szép Ernő Egy magányos éjszakai csavargás című versét. Ennek egyik oka, hogy a hosszúverses hagyományban elhelyezést segíti a vers részletes kibontása, további jellemzőinek ismertetése. Másrészről a versről szóló szakirodalom, mint általában Szép Ernő munkásságáról magáról is, igencsak kis számú szöveget foglal magában, ezért a részletes ismertetés a vers olyan belső összefüggéseire világíthat rá, amelyek segítségével könnyebben elhelyezhető lesz nemcsak a hosszúverses hagyományban, hanem a magyar irodalomtörténeti hagyományon belül is.

Kutatásom három irányba folytatható. Walt Whitman magyarországi recepciójának története új megvilágításba helyezhetné a klasszikus modern szerzők ilyen típusú szövegeit. Az 1950-es évek szerzői, az új népi írók, így Nagy László és Juhász Ferenc hosszúverseinek vizsgálata. Végül a Tandori által meghatározott szövegkorpusz más szerzői, például Füst Milán vagy Szabó Lőrinc hosszúverseinek elemzése.